

1900-11-11

AFSENDER

Oscar Matthiesen

MODTAGER

Jens Ferdinand Willumsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Charlottenlund (Danmark)

Modtagersted:

New York (USA)

Omtalte personer:

Émile Bernard

Théodore Chassériau

Jacques-Louis David

Eugène Delacroix

Lorenz Frølich

Kunstindustrimuseet

Édouard Manet

Camilla Matthiesen

Jean-François Millet

Claude Monet

Fernanda Nylund

Camille Pissarro

Pierre Puvis de Chavannes

Jean-François Raffaëlli

Pierre-Auguste Renoir

Alfred Sisley

Paul Staffeldt Matthiesen

Th. Wessel

Bode Willumsen

Jan Willumsen

Juliette Willumsen

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/II/4 - M

Omtalte udstillinger:

1900-4-15 - 1900-11-12,

Verdensudstillingen (Paris, 1900)

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen mangler inspiration i New York. Matthiesen opmuntrer ham med, at kunst først skabes, når kunstnerens indtryk og ideer er blevet bearbejdet. Modsat Willumsen synes Matthiesen, at Amerika er et gunstigt opholdssted for kunstnere. Han har selv været to måneder i Paris, hvor han har studeret fransk kunst fra det 19. årh. på Verdensudstillingen. Han er nu i gang med at udsmykke en vestibule i Th. Wessels villa. Juliette er i Paris. Hun har skrevet mange breve til Willumsen, som ikke er afsendt. Jan tegner hver dag, og Matthiesen synes, der er en vis originalitet og stilfølelse i hans tegninger.

TRANSSKRIFTION

Charlottenlund 11 Nov. 1900.

Kjære Willum!

Tak for Dit lange gode Brev. Vi havde længe længtes efter at høre fra Dig. Jeg forstår så overmåde godt, at Du endnu ikke kan blive inspireret; thi så længe Ens Sind er optaget af nye Indtryk og af at bearbejde dem, så er man – som sagt - optaget. Man har nok at gjøre; og en Kunstner, der arbejder som Du, arbejder jo altid – nu ialfald – på afklarede Ideer, på Indtryk og Tanker, som have lejet sig. Det vil med andre Ord sige: det er Erindringens Kunst Du er nået ind i. Ergo: kan Du ikke inspireres, så længe Du er i Virksomhed med at bearbejde Indtryk, thi så er Du endnu ikke begyndt at erindre. Det er jo kun Erindringen, som skaber Digtet. Al anden Kunst end Erindringens er Naturalisme, og Naturalismen er jo for os kun Materiale.

Jeg deler i Alt væsentligt Din Opfattelse af Amerikanernes Syn på Kunst og Kunstnere; dog må jeg sige, at mit Indtryk fra den Gang jeg var derovre i Modsætning til Dit er supleret med den Opfattelse, at Amerikanerne også forkæle deres Talenter og egentlig gjøre det både mere og langt klogere, end man gjør det i Europa,

idet der som oftest er Penge rede og en Bestilling rede, for at give Vedkommende en Chance til at vise sine Ævner og udvikle dem. Det har vi jo desværre intet af hos os. Er et Talent hos os stolt og tilbageholdende, vil sikkert Ingen komme til ham; er han beskeden og ydmyg bedende, vil alle komme ham tilhjelpe. Den Vej, som Forholdene har levnet mig at gå, nemlig uden at tigge at tilbyde sin Arbejdskraft, er tornefuld og kantet med andre Øjne; og kun Energiens Skyklapper kan holde Blikket fremad mod Målet.

Men hellere end denne Passiar vil Du vel høre lidt om os herhjemme. Camilla og jeg var jo i Paris, da Du rejste. Vi blev der i to Måneder og

havde det godt. Jeg måtte arbejde uafbrudt med Skriverseri og Studier dertil. Men jeg fik da også ved den Lejlighed studeret Kunsten på Verdensudstillingen godt, og da navnlig det sidste Hundreårs franske Kunst. Det var meget interessant og lærerigt at se Frankrigs Kunsthistorie fra Davids Kæmpebillede af Faneleden, som aflægges til Napoleon den Store, fra den franske Klassicisme, fra Delacroix' lidenskabelige Bevægelser, fra Theodore Chasseriaus stille Skønhed til Millets Inderlighed, til Impressionismens Skaber Manet, til det flimrende Luftlys's Opdagere Monet-Pizarro-Sislen og Renoir, til Rafaëllis særegne Individualisme, Bernards renkultiverede Farvesammensmeltning og den sidste store Stillist Puvis de Chavannes. Efter vor Hjemkomst har jeg næsten Intet skrevet men malet meget. Og mit Hovedarbejde, som jeg blev færdig med igår, har været Udsmykningen af en stor Vestibule i en Villa som ligger ved Siden af Gøyes og som tilhører Wessel fra Magasin du Nord. Den, Vestibulen, er hvid, inddelt i Feldter som er omrammede med Cinobler Friser og derindenfor grønne Streger. I Feldterne står på pompeiansk vis en Figur i hvert Feldt, omrammet af Fuxiagrener. Det er Psyches Historie, som jeg har malet, udelukkende fremstillet i hendes Figur med alle hendes Oplevelser på Kjærlighedens Veje. Det har været et langt Arbejde, men har interesseret mig overmåde meget, og jeg tror nok, at det i alt Væsentligt er blevet godt. Juliette besøgte mig en Dag og syntes udmærket om det. Hun selv er vist i Øjeblikket i Paris på et lille Stipendium for at se, hvad der vedkommer hende på Udstillingen.* *Nej, det er sandt: Stipendiet får hun først senere; det er for Penge som hun har tjent ved Salg af nogle Småfigurer. Jeg var nylig oppe hos hende for at hjælpe hende at skrive Ansøgning. Fernanda Jacobsen var der, så jeg fik ikke Lejlighed til at tale med hende om Dig. Dog traf jeg hende senere på Kunstindustri-Musæets Jubilæumsudstilling af Lorenz Frølichs Tegninger, og dér talte vi nærmere sammen. Hun sagde mig, at hun havde skrevet men ikke afsendt mange-mange Breve til Dig; thi enten indeholdt de hendes Følelser overfor Dig – og det brød Du Dig ikke om at høre – eller også vare de tørre Beretninger – og så forekom de hende at være skrevne af en anden end hende selv – og så blev de også kasserede. Videre om Juliettes indre Liv kan jeg ikke sige Dig, da jeg ellers ser hende så sjældent. Grunden er kun den, at jeg altid er optaget af Arbejde, om Dagen Maleri, og Aftenen Skriverseri. Jan ser jeg af og til på Skolen, han går jo i Klasse med min lille Poul. Han voxer så stærkt og ser -vel af den Grund – lidt dårlig ud; men han er en meget køn Dreng; og jeg synes, at både han og Bode ligne Dig meget. Jan tegner altid – i Tide og Utide. Han tigger sig til at blive

½Time længere oppe om Aftenen for at tegne, og han står op om Morgenens meget tidlig og tænder Lys for at tegne. Der er en vis Stilfølelse i hans Ting og ofte en original og barnlig pudsigt Opfattelse. Når han tegner, vil Bode jo også tegne med, men opgiver det i Reglen med den Motivering, at han sveder så voldsomt ved det. Så leger han Soldat og er en kvik og sød lille Fyr.
Lev nu vel Willum – skriv snart igjen – og modtag de kjærligste Hilsner fra Misse og
Din Ven Oscar Matthis.

Charlottenburg 11 Nov. 1911.

Kjære William!

Tak for Dit lange gode Brev. Vi
harde længe længtes efter at høre fra Dig. Jeg
forstår så overmåde godt, at Du endnu ikke kan
blive inspireret. Thi så længe ens Sind er optaget
et af nye Indtryk og af at bearbejde dem, så
er man - som sagt - optaget. Man har nok at
gjøre; og en Kunstner, der arbejder som Du, arbej-
der jo altid - uafbrudt - på afklarede Ideer, på
Indtryk og Tanker, som have lejet sig. Det
vil med andre Ord sige: det er Erindringsens
Kunst Du er udstillet i. Ergo: kan Du ikke
inspireres, så længe Du er i Virksomhed med at
bearbejde Indtryk, thi se ~~hvor~~ Du endnu ikke be-
gynder at erindre. Det er jo kun Erindringen, som
skaber Digtet. Al anden Kunst ^{Erindrings} end Naturalismen
og Naturalismen er jo for os kun Materiale.

Jeg selv i alt væsentligt Din Op-
fattelse af Amerikanernes Syn på Kunst og Kunstner,
dog må jeg sige, at mit Indtryk for den Gang
jeg var derovre i forbindelse til Dit er suppleret
med den Opfattelse, at Amerikanerne også forstod
deres Talenter og egentlig gjorde det både mere
og langt klogere, end man gjorde det i Europa,

idet der som oftest er Penge rede og en Bestic-
ling rede, for at give Vedkommende en Chance til
at vise sine Anner og udvikle dem. Det har vi
jo allerede intet af hos os. Er et Talent hos os
støtt og tilbeholdende, vil sikkert Ingen komme
til ham, og han berøvet og forringet bedende vil
alle komme ham tilhjælp. Den Vil, som forholdene
har lært mig at gaa, nemlig uden at tillige at til-
byde sin Arbejdskraft, og Fornøjelse og haardt med
andre Gjæne; og den Energiens Skyklapper kan holde
Blikket fæstet med Målet.

Men heller end denne Passion vil
du vel høre lidt om os herhjemme. Camilla
og jeg var jo i Paris, da du rejste. Vi blev der i
to Maanedes og havde det godt. Jeg måtte arbejde
naaflørd med Skrivni og Studier dertil. Men
jeg fik da ogsaa ved den Lejlighed studeret Kun-
sten for Vædsensindstillingen godt, og da navnlig
det sidste Hundreds franske Kunst. Det var
meget interessant og lærerigt at se Frankrigs Kunst
histori fra Davids Rømpetillede af Francaden, som afslægtet
til Napoleon den Store, fra den franske Klassicisme,
fra Delacroix' lidenskabelige Berørelse, fra Theodore
Chasseriaus stille Skønhed til Milllets Funderlighed,
til Impressionismens Skaber Manet, til det flim-
rende Impressionens Opdagelse Monet-Pissarro. Siden og

Renoir, til Raffaellis søe Individualisme, Bernards nye
kultiverede Fællesamsmæltning og den sidste store
Stillest Paris de Clavannes. Efter en Hjemkomst har
jeg næsten Intet skrevet men malet meget. G. mit
Hovedarbejde, som jeg blev færdig med igår, har været
Udsmykningen af en stor Vestibule i en Villa som
ligger ved Siden af Træge, og som tilhører Wessel
for Megami de Nord. Den er hvid, inddelt i Pæle,
som er omrammede med Ciner Træer og derudover
Grønne Stænger. I Pælerne står på pompeianer Vis
en Figur i hvert Pæle, omrammet af Fuxiafrøer.
Det er Psyches Historie, som jeg har malet, indlagt,
kunne fremstillet i hendes Figur med alle hendes
Oplevelser på Bjergighedens Vej. Det har været et
langt Arbejde, men har interesseret mig overmaade
meget, og jeg tror nok, at det i alt Valentligt er
blevet godt. Juliette besøgte mig en Dag og
ryntes i bemærket om det.

Hun selv er vist i Øjeblikket i Paris på
et lille Stipendium for at se, hvad der vedkomr
med hende på Udstillingen*. Jeg var uylig oppe
hos hende for at hjælpe hende at skrive Autogram.
Fernanda Jacobsen var der, så jeg fik ikke Lejlig-
hed til at tale med hende om Dig. Jeg trof sig
hende senere på Kunstindustri-Museets Jubilæum-
udstilling af Louis Brolichs Tegninger, og der

* Nej, det er sandt: Stipendiet for hende først senere; det er for længe som
hun har tjent ved Salg af nogle Småfigurer.

tatte vi nærmere sammen. Hun sagde mig, at hun
havde skrevet men ikke afsendt mange mange
Brev til Dig; thi enten indeholdt de hendes
Følelser overfor Dig — og det brød Du Dig ikke om
at høre — eller også var de tørre Beretninger —
og så forekom de hende at være skrevet af en anden
end hende selv — og så blev de også kasserede. Vidste
om Juliettes indre Liv kan jeg ikke sige Dig, da jeg
ellers er hende så spædant. Grunden er nemlig,
at jeg altid er optaget af Arbejde, om Dagen Ma-
ten, om Aftenen Skrivari. Jam er jeg af og til på
Skolen, han går jo i Klasse med min lille Goul. Han
væxer så stærkt og er vel af den Grund lidt dærlig
ud, men han er en meget kær Børn; og jeg synes,
at både han og Gode ligner Dig meget. Jam tegner
altid — i Tide og Utide. Han ligger sig til at blive
i sin længere oppe om Aftenen for at tegne, og han
står op om Morgenen meget tidlig og tænker sig
for at tegne. Der er en vis Stilsfælelse i hans Tegn
og ofte en original og banlig prægtig Opfattelse.
Hun kan tegne, vil Gode jo også tegne med, men
opgiver det i Reglen med den Motivering, at han
meder så voldsomt ved det. Så leger han Soldat
og er en krig og rød lille Tyr.

Lev nu vel William — skriv snart igen —
medtag de kjærligste Hilsener fra Nisse og
Din ven Oscar Mathias.